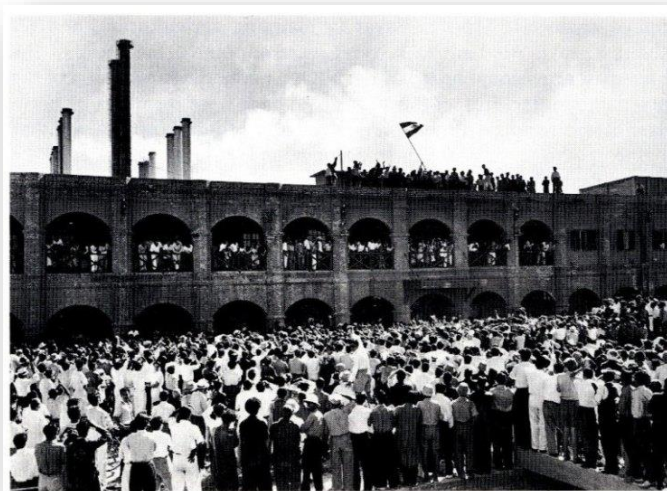

آیین‌نامه‌ی تشکیل اتحادیه‌های کارگری (سندی از جنبش کارگری ایران)

محمد صفوی

تظاهرات در پالایشگاه آبادان - ۱۳۳۰

مقدمه

نخستین تلاش سازمان‌یافته‌ی جنبش کارگری ایران برای عدالت اجتماعی و اقتصادی در اوایل قرن بیستم مدتی پس از تأسیس نخستین صنایع مدرن در آستانه‌ی انقلاب مشروطیت پدیدار شد. از نخستین دوره‌ی جنبش کارگری (۱۲۸۵-۱۲۹۰) که با اعتصاب کارگران شیلات بندر انزلی و تشکیل نخستین اتحادیه‌های کارگری آغاز شد تا به‌این سو، جنبش متشکل کارگری در دوره‌های مختلف با افت‌وخیز، به‌اندازه‌ی توان و میزان رشد کمی و کیفی‌اش، در دفاع از حقوق عادلانه‌ی کارگران و مزدبگیران کشورمان اقدامات تأثیرگذار و پرارزشی انجام داده است. در هر دوره‌ای که حکومت‌های اقتدارگرا و مستبد مرکزی دچار بحران و تضعیف شدند، جنبش کارگری نیز در همسویی با تلاش همگانی و ترقی‌خواهانه‌ی مردم، برای حق تشکیل اتحادیه‌ها و اعتصاب، هشت ساعت کار روزانه و بهبود شرایط کار، آزادی، قانون‌مداری، رفع تبعیض و نابرابری، بهداشت و ایمنی کار و سلامت عمومی، مسکن مناسب و مبارزه با بی‌سوادی و آموزش و پرورش و تأمین اجتماعی، امنیت شغلی و دموکراسی‌خواهی مبارزات پرافتخاری را انجام داده است.

در دومین دوره‌ی خیزش جنبش کارگری، (۱۳۰۰-۱۳۰۴) از ظهور تا دیکتاتوری رضاشاه، تشکل‌های نوپای کارگری با برخورداری از حمایت حزب کمونیست ایران گام‌های بلندی در راستای تشکل‌گرایی و پیش‌برد مطالبات خود برداشتند. در سال ۱۳۰۰، از پیوستن اتحادیه‌های کارگری تازه تشکیل‌شده در تهران، نخستین تشکیلات بزرگ کارگری به نام «شورای اتحادیه‌های کارگران تهران» با هشت‌هزار عضو شکل گرفت. در این سال‌ها کارگران ایران در شهرهای مختلف با آگاه شدن از فواید برخورداری از اتحادیه با علاقه و به‌شکلی گسترده به اتحادیه‌های کارگری پیوستند. در زمستان سال ۱۳۰۰، در شهر تهران که ۲۵۰ هزار نفر جمعیت داشت ده اتحادیه با ده هزار عضو فعالیت داشتند. در رشت با جمعیت ۴۵ هزار نفر، اتحادیه‌های کارگری در حدود سه هزار عضو داشتند. در بندر انزلی و حومه‌های آن، با جمعیت نزدیک به ۹ هزار نفر، اتحادیه‌ها دارای سه هزار عضو بودند (۳۰٪ آن‌ها را کارگران روسی تشکیل می‌دادند). (پارسا بناب، ۲۰۰۴: ۱۸۲) با بالا رفتن آموزش‌های کارگری و رشد

اتحادیه‌گرایی در میان کارگران، برای اولین بار در سال ۱۳۰۱ کارگران ایران روز اول ماه مه را با تظاهرات باشکوهی برگزار کردند. با قدرت‌گیری رضاشاه و تصویب قانونی سرکوبگرانه در ۲۲ خرداد ۱۳۱۰، فعالیت‌های اتحادیه‌های کارگری و حزب حامی آنان با اعمال خشونت ممنوع شدند. طبق آمار، از سال ۱۳۰۶ تا سال ۱۳۱۲ یکصد و پنجاه و شش تن از سازمان‌دهندگان نیروی کار را دستگیر کردند. (آبراهامیان ۱۷۳: ۱۳۷۷)

گفتنی است که در این دوره‌ی پرتلاطم، بزرگ‌ترین اعتصاب کارگری خاورمیانه توسط کارگران نفت پالایشگاه آبادان در ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۸ علیه شرکت نفت ایران - انگلیس به‌وقوع پیوست. (افتخاری ۱۳۷: ۱۳۷۰) در این اعتصاب ۱۴ هزار کارگر با طرح خواسته‌های عادلانه برای بهبود شرایط کار شرکت داشتند. در پایان این دوره گرچه سیاست‌های سخت‌گیرانه‌ی رضاشاه باعث متوقف‌شدن فعالیت‌های رو به گسترش اتحادیه‌های کارگری شد اما سیاست «مدرن‌سازی» او باعث رشد توسعه‌ی صنعتی و افزایش کارخانه‌ها و رشد کمی و کیفی طبقه‌ی کارگر شد. تعداد کارخانه‌ها از سال ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۵، از ۲۰ به ۳۰۰ کارخانه رسید. در چنین شرایطی برای نخستین بار آمار زنان کارگر به هشتاد هزار نفر رسید که در صنایع مختلف از جمله در قالی‌بافی‌ها و پارچه‌بافی‌ها تحت شرایط سخت و تبعیض‌آمیز و با دستمزد بسیار اندک کار می‌کردند. (فوران، ۲۴: ۱۹۹۳)

دوره‌ی سوم جنبش کارگری ۱۳۲۰-۱۳۳۲، (به‌جز در فاصله‌ی سال‌های ۱۳۲۵ تا ۱۳۲۸ که به‌سبب خیزش سراسری جنبش کارگری و قدرت‌گیری جمهوری‌های خودمختار آذربایجان و کردستان، حکومت نظامی اعلام شد) همراه بود با دوره‌ی آزادی‌های نسبی دموکراتیک. در سال‌های جنگ جهانی دوم ایران توسط نیروهای شوروی و آمریکا و انگلیس (متفقین) اشغال نظامی شد و در پی آن رضاشاه از قدرت خلع و تبعید شد. در چنین فرصت و فضایی جنبش کارگری و اتحادیه‌گرایی دوباره توان سازمان‌یابی و حضور تأثیرگذار پیدا کرد.

دولت فروغی در شهریور ۱۳۲۰ لایحه‌ای مبنی بر آزادی زندانیان سیاسی از تصویب گذراند. با تصویب این لایحه از طرف مجلس، در مهرماه ۱۳۲۰ تعداد زیادی از

فعالان باسابقه‌ی کارگری و کادرها و روشنفکران چپ و سوسیالیست از زندان آزاد شدند.

در این دوره، احزاب متفاوت از جمله احزاب سوسیالیستی، ملی، محافظه‌کار و برخی فاشیستی و نژادپرست و اسلام‌گرا شکل گرفتند. برای نخستین بار حزب زنان ایران نیز در این دوره فعالیت خود را آغاز کرد. روزنامه‌های مختلف و مجلات علمی و تاریخی و فرهنگی متعلق به اشخاص سیاسی و احزاب به گستردگی منتشر شدند. انجمن‌ها و نهادهای مدنی به‌فراوانی شکل گرفتند. با تشکیل حزب توده ایران در سال ۱۳۲۰ و حمایت این حزب از اتحادیه‌گرایی و حضور دیگر فعالان مستقل و باسابقه‌ی کارگری خصوصاً در صنعت نفت، سازمان‌دهی سراسری کارگری جلوه‌ای بی‌سابقه و گسترده به خود گرفت. اتحادیه‌های صنفی و صنعتی کشور با هزاران کارگر در تشکل‌های مختلف کارگری مستقل یا وابسته به حزب توده گرد هم آمدند. «شورای متحده‌ی مرکزی کارگران و زحمتکشان ایران» در این اوج اعتلا توانست ۱۸۶ اتحادیه با مجموع ۳۳۵ هزار تن را به زیر پرچم خود در آورد. (اتابکی، ۱۳۶۴: ۵۳) با توجه به مشکلات و به‌رغم اختلاف‌نظر در بین فعالان کارگری و برخوردهای سختی که گاه بین اتحادیه‌های رقیب و فعالان کارگری وجود داشت ولی به سبب گسترش سراسری اتحادیه‌گرایی و تبیین خواسته‌های مشخص و عادلانه کارگری همراه با حرکت‌های گسترده اعتراضی حق طلبانه در سراسری کشور، جنبش کارگری توانست به‌مثابه جنبش اجتماعی تعیین‌کننده‌ای برای نخستین بار تأثیر خود را تا بالاترین نهادهای حاکمیت و قدرت اعمال کند. در این دوره، اتحادیه‌ها نه‌تنها پیشگام در پیکار اقتصادی شدند بلکه کارگران متشکل و همبسته به‌شکل بی‌سابقه‌ای از هویت اجتماعی و سیاسی و اعتبار بالایی در جامعه برخوردار شدند. به همین سبب دولت قوام، نخست‌وزیر وقت، که قبل از این مخالف فعالیت‌های حق‌طلبانه‌ی تشکل‌های کارگری بود، در این دوره، به علت قدرتمند بودن جنبش همبسته و سراسری کارگری و استفاده‌ی خردمندان کارگران از اتحاد و قدرت دمکراتیک خود، مجبور به پذیرش خواسته‌های حق‌طلبانه و عادلانه‌ی جنبش کارگری شد. در اردیبهشت سال ۱۳۲۵ قانون کار پیشرفته‌ای تدوین و تصویب شد. به‌علاوه، یکی دیگر از خواسته‌های مهم جنبش کارگری که عبارت بود از حق برخورداری تمام کارگران و کارکنان مرتبط با یک

کارگاه و یا حرفه‌ی معین برای تشکیل اتحادیه، نیز مورد پذیرش دولت قوام قرار گرفت.

به همین سبب در سال ۱۳۲۵، «آیین‌نامه‌ی تشکیل اتحادیه‌های کارگری» و «آیین‌نامه‌ی سازمان‌های کارگری کشاورزی» شامل اتحادیه‌ی کارگری کشاورزی نیز از جانب دولت تدوین و تنظیم شد. سند زیر «آیین‌نامه‌ی تشکیل اتحادیه‌ها» است که به لطف و همت دکتر پیمان وهاب‌زاده از مجموعه‌ی ارزنده‌ی آرشیو کارگری زنده‌یاد خسرو شاکری در اختیار قرار گرفته است.

آیین‌نامه تشکیل اتحادیه‌ها شماره ۴۶۵۶۱ مورخ ۱۳۲۵/۱۲/۱۵

هیأت وزیران به‌موجب پیشنهاد شماره‌ی ۱۸۳۵۵ مورخ ۱۳۲۵/۱۲/۱۰ وزارت کار و تبلیغات آیین‌نامه‌ی مربوط به تشکیل اتحادیه‌ها را که شامل (۲۱) ماده می‌باشد در جلسه‌ی ۱۲ اسفند ماه ۱۳۲۵ تصویب می‌نماید.

ماده ۱- از لحاظ این آیین‌نامه اتحادیه سازمانی است که کارگران یا کارکنان یا کارفرمایان برای حفظ منافع مشترک مربوط به حرفه و بهبود وضع مادی و اجتماعی خود تشکیل می‌دهند.

تبصره ۱- هرگاه اتحادیه‌ای تشکیل سازمان کارآموزان و خردسالان را در اساسنام‌ی خود طبق شرایط مصوبه‌ی وزارت کار پیش بینی کرده باشد اتحادیه‌ی مزبور می‌تواند از منافع آن‌ها به‌عنوان عضو وابسته به سازمان خود طبق مقررات دفاع نماید (خرد سال به‌کارگیری بین ۱۲- ۱۸ سال اطلاق می‌شود)

تبصره ۲- هر عده ۱۱ نفری یا بیش‌تر می‌توانند به تأسیس اتحادیه طبق شرایط زیر مبادرت ورزند:

الف- تبعه‌ی ایران باشند.

ب - محکومیت جزایی نداشته باشند.

ج- سن آنها لااقل ۱۸ سال تمام باشد.

د- قبل از اقدام به تشکیل اتحادیه قصد خود را کتباً به ضمیمه‌ی رونوشت شناسنامه و برگ عدم محکومیت جزایی و برگ پرسشنامه‌ی تکمیل‌شده‌ای که شامل نکات زیر باشد در مقابل رسید به وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تسلیم نماید:

- ۱- نام
- ۲- نام پدر
- ۳- نام خانوادگی
- ۴- نشانی
- ۵- شماره شناسنامه
- ۶- شغل-حرفه

تبصره- مقررات بند (د) شامل کسانی است که با حائز بودن شرایط مندرجه در بندهای الف - ب - ج فوق قبل از اجرای این آیین‌نامه مبادرت به تشکیل اتحادیه‌ای نموده باشند نخواهد بود - مشروط بر این که در ظرف ۶ ماه از تاریخ اجرای این آیین‌نامه طبق ماده ۳ تقاضای ثبت اتحادیه‌ی خود را به اداره‌ی ثبت تسلیم نمایند.

ماده ۳- وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن در ظرف یک ماه پس از وصول درخواست تأسیس اتحادیه به شرح مذکور در بند (۵) ماده‌ی ۲ نظر خود را نسبت به تشکیل اتحادیه به درخواست‌کنندگان اعلام خواهند کرد.

تبصره ۱- هیئت موقتی پس از ثبت الحاق و یا اتحاد و اعلام شناسایی از طرف وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تا انتخاب هیئت جدید طبق اساسنامه الحاق یا اتحاد وظایف هیأت مدیره را انجام خواهد داد. درخواست‌کنندگان باید در ظرف ۶ ماه پس از انقضای مدت یک ماه مزبور اساسنامه‌ی اتحادیه‌ی خود را تنظیم و به وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تسلیم نمایند.

وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن پس از بررسی کامل نسبت به مندرجات اساسنامه در صورتی که مندرجات آن مخالف با موازین قانونی نباشد گواهی‌نامه‌ی تشکیل اتحادیه را صادر و به درخواست‌کنندگان تسلیم خواهد نمود تا به منظور احراز شخصیت حقوقی اتحادیه‌ی خود را به ثبت برسانند.

ماده ۴- هرگاه در محلی که طبق مقررات مندرجه در ماده ۲ تقاضای تشکیل اتحادیه‌ای شده، اتحادیه‌ی دیگری قبلاً تشکیل و به ثبت رسیده باشد وزارت

کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن به منظور جلوگیری از تعداد اتحادیه‌های مشترک‌المنافع در یک محل منتهای جدیت را در واحد ساختن اتحادیه‌های مذکور معمول خواهد داشت.

تبصره- عدم توافق نظر بین درخواست‌کنندگان و اتحادیه‌های موجود مانع از تشکیل اتحادیه‌ی جدید نخواهد بود.

ماده ۵- در صورتی که تشکیل اتحادیه با موازین قانونی کشور یا مقررات موازین این آیین‌نامه منطبق نباشد وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن باید درخواست متقاضیان را کتباً با ذکر دلیل رد کند، در صورتی که درخواست‌کنندگان شکایتی در این خصوص داشته باشند علاوه بر مراجع صلاحیت‌دار می‌توانند اعتراض خود را به شورای عالی کار تسلیم نمایند.

ماده ۶- هرگاه درخواست‌کنندگان پس از دریافت گواهینامه از طرف وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تا شش ماه اتحادیه خود را به ثبت نرسانند گواهینامه‌ی صادره باطل تلقی شده و در صورتی که بخواهند اتحادیه تشکیل دهند باید مقررات مواد فوق را دوباره اجرا نمایند.

ماده ۷- وزارت کار و تبلیغات و یا نماینده‌ی آن موظف است پس از این که اسناد ثبت رسمی اتحادیه از طرف اداره ثبت صادر گردید شناسایی اتحادیه را کتباً اعلام دارد.

ماده ۸- هر اتحادیه‌ای که طبق مقررات این آیین‌نامه و قانون کار به ثبت نرسیده باشد غیرقانونی تلقی خواهد شد.

ماده ۹- هرگونه تغییری در اساسنامه‌ی اتحادیه ثبت شده باید قبلاً در مجمع عمومی که ضمن اساسنامه‌ی آن اتحادیه تعریف شده است، مطرح و مورد تصویب لاقبل دو ثلث اعضای آن قرار گیرد.

تبصره- وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن بایستی در ظرف یک ماه نظر خود را نسبت به قانونی بودن تغییرات اساسنامه به اتحادیه‌ی نامبرده ابلاغ و در صورت قانونی بودن گواهی لازم برای ثبت آن تغییرات صادر نماید.

ماده ۱۰- هرگاه دو یا چند اتحادیه‌ی ثبت‌شده بخواهند ملحق و یا متحد شوند هریک از آن اتحادیه‌ها به‌موجب اساسنامه‌ی خود مجمع عمومی تشکیل داده پیشنهاد الحاق یا اتحادیه را مطرح نمایند. پس از این‌که این پیشنهادات با اکثریت دو ثلث اعضای مجمع عمومی هریک از اتحادیه‌ها تصویب رسید نمایندگان از طرف هر اتحادیه‌ای انتخاب خواهند شد تا نمایندگان اتحادیه ملحق یا متحد شده هیئت موقتی تشکیل داده و طبق اساسنامه ثبت الحاق با اتحادیه را مانند عمل ثبت اتحادیه‌ی جدیدی انجام دهند.

تبصره- هیئت موقتی پس از ثبت الحاق و یا اتحاد و اعلام شناسایی از طرف وزارت کار و تبلیغات یا نماینده آن تا انتخاب هیئت مدیره‌ی جدید طبق اساسنامه الحاق یا اتحاد وظایف هیئت مدیره را انجام خواهد داد.

تبصره ۲- اتحادیه‌های متحد موجود بایستی در ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این آیین‌نامه مقررات اتحادیه‌ی خود را با مقررات این آیین‌نامه تطبیق دهند. ماده ۱۱- به اتحادیه‌های زیر از طرف وزارت کار و تبلیغات و یا نماینده‌ی آن گواهی داده نخواهد شد.

الف- اتحادیه‌ای که نام آن را با نام یکی از اتحادیه‌های ثبت‌شده‌ی دیگر بتوان مطابقت داد.

ب- اتحادیه‌ای که اساسنامه ان با مقررات ماده ۱۲ تطبیق ننماید.

ماده ۱۲- اساسنامه‌ی هر اتحادیه باید لافل حاوی نکات زیر باشد.

۱- نام

۲- نشانی محل

۳- منظور از تأسیس

۴- شرایط عضویت

۵- تعیین فعالیت اتحادیه از حیث منطقه عمل و شغل و حرفه

- ۶- طرز اداره‌ی امور اتحادیه
- ۷- وظایف مجمع عمومی و طرز تشکیل و عمل آن
- ۸- طرز انتخاب و وظایف و حدود مسئولیت هیئت مدیره با هیئت عامله
- ۹- طریق انتصاب اقلأ سه نفر اعضای مالی با شرح وظایف و حدود و مسئولیت و اختیارات آنها
- ۱۰- طریقه‌ی نظارت نسبت به کلیه‌ی درآمد و هزینه‌ی اتحادیه و نگاهداری و بازرسی حساب‌های آن
- ۱۱- پیش‌بینی طریقه‌ی رسیدگی به حساب‌های اتحادیه از طرف اعضا
- ۱۲- طرق به‌کار انداختن وجوه اتحادیه و نگهداری اموال
- ۱۳- تعیین مراجع صلاحیت‌دار برای انتصاب یا انفصال کارکنان موظف اتحادیه و پرداخت حقوق آنها
- ۱۴- پرداخت حق عضویت
- ۱۵- حق با مطالبه و وصول وجوه فوق‌العاده از اعضای اتحادیه بمنظور تامین هزینه‌های مخصوص در موارد استثنایی (مانند جشن - عزا - تعاون و امثال آنها)
- ۱۶- طریق کمک‌هایی که اتحادیه به اعضای خود (از قبیل حقوق ایام اعتصاب یا حقوق ایام دیگری که کارگر در نتیجه‌ی اختلاف با کارفرما بیکار مانده و یا هزینه‌ی معاضدت قضایی در مسایل مربوط به استخدام و حقوق ایام ناخوشی و بیکاری و غیره) خواهد نمود.

- ۱۷- مقررات انضباطی مربوط به اعضا و طرز اجرای آن
- ۱۸- شرایط اقدام به اعتصاب با تصریح لزوم تحصیل اجازه‌ی هیئت مدیره
- ۱۹- مقررات مربوط به شکایات اعضا و طرز رسیدگی آن از طرف سازمان‌های وابسته به اتحادیه و یا هیئت مدیره و یا مجمع عمومی اتحادیه
- ۲۰- شرایط تغییر اساسنامه
- ۲۱- مقررات مربوط به انحلال اتحادیه
- ۲۲- تعیین شرایط اتحاد یا ائتلاف اتحادیه با اتحادیه‌های دیگر
- ۲۳- طرز تشکیل مجامع فوق‌العاده و اختیارات آنها.

ماده ۱۳- اتباع خارجی نمی‌توانند در اتحادیه‌ی ثبت شده‌ای دارای شغل یا مقامی باشند.

ماده ۱۴- هر اتحادیه‌ی ثبت شده موظف است حساب‌های خود را در دفاتر پلمب شده نگاهداری کرده و هر شش ماه یک بار ترازنامه‌ی خود را تنظیم و منتشر نماید و یک نسخه از آن را برای اطلاع وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن ارسال دارد. وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن ترازنامه‌ی اتحادیه را در حدود مواد مندرجه در اساسنامه‌ی اتحادیه رسیدگی نموده و هرگونه بازرسی که از نظر حفظ منافع اعضای اتحادیه لازم بداند به عمل خواهد آورد.

ماده ۱۵- هر اتحادیه‌ی ثبت شده موظف است ترازنامه‌ی سالیانه‌ی عملیات مالی خود را و صورت‌داری و دیون و سپرده‌های اتحادیه را به انضمام رونوشت قطعنامه مربوط به امور مالی به وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تسلیم نماید.

ماده ۱۶- در صورتی که اتحادیه برخلاف ماده ۲۱ مقررات این آیین‌نامه رفتار کند و همچنین اگر پس از تشکیل از حقوق و حدود مشخصه تجاوز نماید و یا موجبات اخلال امنیت را فراهم کند وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن به‌وسیله دادستان از دادگاه شهرستان محل بر حسب موارد تقاضای انحلال از یک هفته تا یک سال اتحادیه و تجدید انتخاب هیأت مدیره را خواهد نمود.

ماده ۱۷- در صورتی که اتحادیه‌ی ثبت شده در مدت دو سال در حال تعطیل اختیاری مانده باشد وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن در ظرف دو ماه مراتب را به هیأت مدیره‌ی اتحادیه اخطار خواهد نمود. اگر پس از انقضای مدت یک ماه از تاریخ آخرین ابلاغ، بازهم اتحادیه به حال تعطیل ماند وزارت کار و تبلیغات اتحادیه را به رسمیت نخواهد شناخت.

ماده ۱۸- صدور گواهی‌نامه و اعلام شناسایی اتحادیه از طرف وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن مجانی خواهد بود.

۱۹- هیچ کارفرمایی نمی‌تواند نسبت به شخص یا اشخاصی به علت عضویت در اتحادیه‌ی بخصوص تبعیض قایل شود و هیچ کس نمی‌تواند به عنف یا تهدید شخص یا اشخاصی را وادار به عضویت در اتحادیه نموده یا مانع از عضویت بشود. متخلفین به حداکثر ۳۰ روز زندانی غیر قابل اکتفا محکوم خواهند گردید.

ماده ۲۰- وزارت کار و تبلیغات برای طرح و تنظیم اساسنامه و مقررات اتحادیه‌ها کلیه‌ی اطلاعات موجود را در دسترسی شخص یا اشخاص ذی‌علاقه خواهد گذاشت و همچنین آنان را از طرز عمل و جریان امور مربوط به این آیین‌نامه مطلع و به هر نحو مقتضی باشد آنها را راهنمایی خواهد نمود. در خواست‌های راجع به این‌گونه اطلاعات و راهنمایی‌ها باید به عنوان وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن تسلیم گردد.

ماده ۲۱- در مواردی که به موجب این آیین‌نامه وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن بایستی در ظرف مدت معینی نظریه‌ی خود را اعلام نماید هر گاه نظر وزارت یا نماینده‌ی آن ابلاغ نشود پس از انقضای مدت معین تعیین شده رأی و نظر وزارت کار و تبلیغات یا نماینده‌ی آن به نفع اتحادیه‌ها تلقی خواهد شد.

تبصره ۱- هیأت موقتی پس از ثبت الحاق و یا اتحاد و اعلام شناسایی از طرف وزارت کار و تبلیغات یا نماینده آن تا انتخاب هیئت مدیره‌ی جدید طبق اساسنامه الحاقی یا اتحاد وظایف هیئت مدیره را انجام خواهد داد.

پی‌نوشت‌ها

آبراهیمیان، پرواندا. ۱۳۷۷. ایران بین دو انقلاب. ترجمه احمد گل محمدی. محمد آبراهیم فتاحی. تهران. نشر نی.

افتخاری، یوسف. ۱۳۷۰. خاطرات دوران سپری شده (خاطرات یوسف افتخاری) ۱۲۹۹-۱۳۲۹. به کو شش کاوه بیات. مجید تفرشی. اهران. فردوس.

اتابکی، تورج. ۱۳۶۴. الفبا. سندیکالیسم در جنبش کارگری ایران در فاصله سال‌های ۱۳۲۰-۱۳۲۵. پاریس.

پارسا بناب، یونس. ۲۰۰۴. تاریخ صد ساله احزاب و سازمان‌های سیاسی ایران. (۱۳۸۴-۱۳۸۴)، جلد اول. واشنگتن دی سی. راوندی.

Foran, John. ۱۹۹۳, *Fragile Resistance: Social Transformation In Iran from ۱۵۰۰ to the Revolution: A History*. Boulder, CO: Westview press.